

Українські селянські повстання 1928-1930 рр. стали однією з найбільш важливих подій у новітній історії України, яка відображає бурхливий процес політичних, соціальних і економічних змін, що відбувалися в цей період. Дослідження цих подій є важливим завданням для розуміння сучасної історії України та її місця в світовій історії.

Список використаних джерел:

1. Кульчицький С.В. Опір селянства суцільній колективізації // Голод 1932–1933 років в Україні: причини та наслідки. Київ, 2003. С. 366–384.
2. Зінченко А. Л. Повстання селянські проти більшовицького режиму 1929-1932. Енциклопедія історії України: у 10 т. Київ: Наукова думка, 2011. Т. 8: Па-Прик. С.285.
3. Lynne Viola. Peasant rebel under Stalin: Collectivization and the culture of peasant resistance. New York, 1996. Режим доступу: <https://web.pdx.edu/~mev/Russia/Lynne%20Viola%20-%20Peasant%20Rebels%20Under%20Stalin%20Ch.%201.pdf>.
4. Мовчан О.В. Спротив хлібозаготівлям та пошуки порятунку від голодної смерті. *Голод 1932-1933 років в Україні: причини та наслідки*. Київ, 2003. С. 538-561.

УДК 94(477)

Вікторія БАРЛАДІНА,

магістрантка І курсу спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізація 014.03 Історія, Херсонський державний університет, м. Івано-Франківськ, науковий керівник: Михайленко Г., к.іст.н., доцентка

**ФЕНОМЕН ЖІНОЧИХ ПОХОВАНЬ ЗІ ЗБРОЄЮ В СКІФСЬКИЙ І
САРМАТСЬКИЙ КУЛЬТУРАХ: СПІЛЬНЕ І ВІДМІННЕ**

Анотація. Досліджується питання феномену жіночих поховань зі зброєю в скіфській і сарматській культурах, з метою виявлення спільних та відмінних рис та їх характеристики

Ключові слова: скіфи, сармати, поховання, історія, археологія

На даний час не існує загальної думки науковців про те, яка з культур мала більший відсоток жінок у своєму війську. І головне, яку роль вони відігравали під час ведення бойових дій. Згадка про військову міць скіфів та сарматів вивчають не одне десятиліття, але кожне нове дослідження відкриває науковцям все нові і нові факти про військове життя даних культур. Особливу увагу привертає роль жінок у військовому житті, а саме – жіночі поховання зі зброєю.[1, с.19-23]

Скіфські поховання унікальні не лише численними знахідками зброї різних типів, а й таким феноменом як жіночі поховання зі зброєю. Такі знахідки дають змогу нам дізнатися про розвинену військову систему у даній культурі.

Одне з таких поховань було знайдено під час дослідження Мамай-Гори. Серед типово жіночих предметів, таких як посуд, намисто, дзеркала, також було знайдено вістря стріл, списів, а також ножі. За знайденими предметами можливо припустити, що дані жінки-воїни відносилися до рядового легкоозброєного загону. [2, с.187-196]

Археологічні дослідження, які проводяться на території України, приносять численні результати. Особливу увагу привертають факти наявності жіночих поховань у даній культурі. Жінки відігравали роль не лише домогосподарки, як прийнято вважати, можливо вони на рівні з чоловіками не лише носили зброю, а й приймали безпосередню участь у веденні бойових дій. Проаналізувавши певну кількість таких поховань, можна припустити, що воїтельок ховали відповідно з усіма ритуалами, які дотримувалися при погребінні чоловіків.

Участь жінок у військових сутичках простежуються не лише за археологічними знахідками, даний факт підтверджують твори давньогрецьких істориків, а також деякі твори образотворчого мистецтва.

Досліджуючи зброю, що знаходилась в таких похованнях, можна дійти висновку, що основною зброєю жінок-воїнів скіфської культури були: стріли та лук, мечі та кинджали і звісно ж – дротики. Цей висновок дає нам змогу зрозуміти, що скіфські воїтельки брали участь у веденні як ближнього так і дальнього бою [3, с.41-44].

Для археологів не є рідкістю натрапити на дитячі поховання, а от дитячі поховання зі зброєю є дуже цінною та рідкісною знахідкою. Під час дослідження на Херсонщині вдалося натрапити на поховання дівчаток-підлітків, яке містило зброю. Саме погребіння з першого погляду нічим не вирізнялося від раніше знайдених, але несподіваною знахідкою в ньому є залишки стріл, ножа, шолома та залізного панцира, який був пробитий з декількох сторін.

Дана знахідка має велике значення у ролі вивчення ролі жінки під час тогочасних воєн, адже поховання дівчаток-підлітків, яке містило в собі захисні обладунки та наступальну зброю – справжня рідкість того часу, адже не часто зустрічаються погребіння які вміщують в собі суто чоловічі та жіночі предмети [4, с.82-91].

Територія України – місце яке з давніх давен населяли різні племена, одним з таких є сармати. Наразі достеменно невідомо, які відносини між собою мали скіфи і сармати, можливо припустити, що вони постійно ворогували між собою, що приводило до постійних військових сутичок, або ж навпаки мирно співіснували. Але для нас є один фактор який об'єднує ці племена, ним виступає роль жінки у веденні військових сутичок.

Сарматські племена не поступалися у військовій справі скіфським. Тому знахідки жіночих поховань не є несподіванкою для даної археологічної культури. Сарматські амазонки так само як і скіфські

приймали участь у бойових зіткненнях. Їх поховання також містили як суто жіночі речі такі як: дзеркала, намисто і посуд, так і чоловічі, такі як: вістря стріл, дротики, луки [5, с. 25-30].

Жіночі поховання не досить поширені, досліджено їх значно менше ніж таких самих скіфських, тому можна припустити, що участь воїтельок у бойових діях були скоріш за все винятком, ніж постійною практикою, і можливо, що застосовувався лише тоді коли ворог значно перевищував кількістю. Тим не менш участь жінок у бойових діях є невід'ємною і важливою частиною життя сарматських племен [6, с. 74-75].

Отже, можна зробити висновок, що жіноча частина яка входила у війська сарматів і скіфів є достатньо малою, але вона все ж таки була. Існує думка, що з усіх таких поховань Північного Причорномор'я, лише четверта частина містила в собі зброю. Можливо дані цифри є такими малими оскільки велика частина поховань ще не досліджена, а деякі, на превеликий жаль, є назавжди втраченими. Але факт залишається фактом – воїтельки не є міфом і підтвердженням цього є археологічні знахідки. Спільного між даними культурами багато, наприклад, тип зброї, якою користувалися жінки: це стріли та лук, дротики і ножі, тобто наступальна зброя.

Відмінною рисою виступають кількість поховань які були знайдені в даних культурах. Тому можливо припустити, що скіфська культура налічує більший відсоток жінок у своєму війську, ніж можна було очікувати.

Список використаних джерел:

1. Могилов О.Д., Бокій Н.М. Поховання скіфського вершника на р. Синюха. Археологія. 2016. №3. С.76-88.
2. Фиалко Е. Е. Погребения амазонок из могильника Мамай-Гора Stratumplus. 2010. № 3. С.187-196.
3. Фіалко О. Є. ОЗБРОЄННЯ СКІФСЬКИХ АМАЗОНОК. МАгістеріум. Випуск 45. Археологічні студії.

4. Фіалко О.Є. Поховання дівчат зі зброєю в скіфському кургані на Херсонщині. Археологія. 2012. № 1. С.82-92.
5. Зубар В.М. Сармати, населення Таврики і Херсонесу у I ст. н.е. Археологія. 2003 р. № 3. С. 25-41.
6. Фиалко Е.Е. Амазонки во времени и пространстве. Археологія і давня історія України. 2015. Вип. 4 (17). С.46-99.

УДК 94(477)

Тетяна ГОЛОВКО,
магістрантка I курсу спеціальності 032 Історія та археологія,
Херсонський державний університет, м. Івано-Франківськ,
науковий керівник: Батенко Г., к.іст.н., доцентка

УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ ЯК ПІДГРУНТЯ КОЛАБОРАЦІОНІЗМУ З НІМЕЦЬКИМ ОКУПАЦІЙНИМ РЕЖИМОМ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ ПІД ЧАС ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Анотація. У статті визначено основні мотиви співпраці українських націоналістів з німецькими нацистами. Проаналізовано етапи співробітництва, організаційні структури на окупованих територіях, різницю у планах німецького командування та українських формувань, перспективи подальшої співпраці та результати для представників ОУН.

Ключові слова: колабораціонізм, національне питання, окупаційний режим, Друга світова війна.

Напередодні Другої світової війни українська нація не мала власної державності, відповідно, її державотворчі амбіції не були задоволені. Більше того – у політичному та національно-культурному розвитку український народ постійно обмежувався, стримувався, переслідувався.